

Kdo má nárok na ošetřovné (OČR) a jaká dodržet pravidla

ZÁKLADNÍ INFORMACE K OŠETŘOVNÉMU

- Ošetřovné je jednou z dávek českého systému nemocenského pojištění.
- Na ošetřování člena rodiny (OČR) má nárok **zaměstnanec, který nemůže pracovat, protože ošetřuje nemocného člena domácnosti (s výjimkami).**
- Nárok má i **zaměstnanec, který pečuje o zdravé dítě mladší 10 let, např. jestliže jeho školské zařízení bylo uzavřeno** (třeba z důvodu pandemie nebo havárie, živelné katastrofy apod.).

“**Obzvláště v období pandemií je dobré vědět, že nárok na ošetřovné zaměstnanci vzniká i tehdy, když je dítě v karanténě nebo v případě, že osoba, která o dítě pečuje obvykle, také onemocněla nebo jí byla nařízena karanténa.**”

- **Aby mohl člověk čerpat ošetřovné, musí být účasten nemocenského pojištění.**
- Pokud jde o zaměstnance, tato účast vzniká v den nástupu do zaměstnání a zaniká dnem skončení pracovního poměru.
- Dalším pravidlem je, že **osoba, o kterou zaměstnanec pečuje nebo ji ošetřuje, s ním musí žít ve stejné domácnosti. S výjimkou ošetřování nebo péče o příbuzného v linii přímé, sourozence nebo manžela/manželky.**
- **O vystavení Rozhodnutí o potřebě ošetřování nebo péče rozhoduje ošetřující lékař osoby, která onemocněla, případně krajská hygienická stanice (například v případě karantény).**
- Zaměstnanec je povinný tiskopis neprodleně předat zaměstnavateli.

- **Zaměstnavatel musí předat potřebné podklady pro výplatu ošetřovného příslušné správě sociálního zabezpečení, která příspěvek vyplácí**
- Zaměstnavatel je povinen omluvit zaměstnance po dobu jeho nepřítomnosti, pokud předložil Rozhodnutí o potřebě ošetřování.
- **Zaměstnavatel nesmí dát výpověď rodičům, kteří jsou v tzv. ochranné době.** To je i v době, kdy rodič je v dočasné pracovní neschopnosti nebo ošetřuje či pečuje o dítě mladší než 10 let nebo ošetřuje jiného člena domácnosti.
- Jelikož **zaměstnanec, který čerpá ošetřovné, není sám nemocný, nemá nijak omezené vycházky** (pokud zvládá zajistit plnohodnotnou péči o dítě či nemocnou osobu). Správa sociálního zabezpečení tedy v tomto případě zaměstnance běžně nekontroluje.

Na ošetřovné nemají nárok rodiče dětí, na něž jiná osoba pobírá peněžitou pomoc v mateřství nebo rodičovský příspěvek. Toto pravidlo ale neplatí ve chvíli, kdy osoba pobírající mateřskou nebo rodičovskou také onemocněla nebo je po úraze apod.

Na ošetřovné také nemají nárok zaměstnanci během prvních 14 kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti, dále OSVČ – osoby samostatně výdělečně činné (ani v případě, že si platí dobrovolné nemocenské pojištění) a také lidé zaměstnaní na dohodu o provedení práce (DPP) nebo na dohodu o pracovní činnosti (DPČ).

VÝŠE OŠETŘOVNÉHO A VÝPOČET

- Ošetřovné se vyplácí od prvního dne ošetřování člena rodiny, ale maximálně po dobu 9 kalendářních dnů (počítají se tedy i víkendy, stejně jako u nemocenské).
- Rodiče se mohou v průběhu ošetřování jednou prostřídat, ale maximální doba ošetřování se tím neprodlužuje.

“ Výjimku v povolené délce ošetřování mají osamělí zaměstnanci (tzv. samoživitelé), kteří mají v trvalé péči aspoň jedno dítě ve věku do 16 let, jež neukončilo povinnou školní docházku. U nich je ošetřování prodloužené na 16 kalendářních dnů. “

- Výše ošetřovného činí 60 % z denního vyměřovacího základu.

- Výpočet toho základu zahrnuje především průměrný denní příjem za rozhodné období, kterým je obvykle 12 kalendářních měsíců před měsícem, kdy vznikla potřeba péče.
- Tento základ je následně snížený o redukční hranice (existují 3), jež se každoročně mění. Tak vznikne redukovaný denní vyměřovací základ.
- Správa sociálního zabezpečení vyplácí ošetřovné na dítě či nemocnou osobu nejpozději do 1 měsíce, který následuje po dni, kdy jí byly doručeny řádně vyplněné podklady.

CO JE TO DLOUHODOBÉ OŠETŘOVNÉ A JAKÉ MÁ PODMÍNKY

- Pokud od začátku víte, že péče o člena rodiny či dítě bude trvat déle než 9 kalendářních dní, můžete si zažádat o dlouhodobé ošetřovné.
- Slouží zaměstnancům, kteří se starají o blízké nejčastěji s vážnou chorobou nebo po těžkém úrazu.
- Tento příspěvek jim poskytuje přiměřenou náhradu běžného příjmu, aniž by přišli o práci nebo museli celou dobu čerpat dovolenou.

“ Na dlouhodobé ošetřovné má nárok příbuzný ošetřované osoby, manžel/manželka, případně druh/družka a další osoby, přičemž některé pouze se shodným místem trvalého pobytu. “

- Aby bylo dlouhodobé ošetřovné uznané, je kromě účasti na nemocenském pojištění nutné doložení hospitalizace ošetřované osoby, která trvala minimálně 4 po sobě jdoucí kalendářní dny, nebo je potřeba lékařsky potvrzená celodenní péče v domácím prostředí alespoň po dobu 30 dnů následujících po propuštění z nemocnice.
- Poslední podmínkou je souhlas ošetřované osoby s poskytováním dlouhodobé péče pro člověka, který se o ni bude starat a dávku pobírat.
- Tuto dávku může zaměstnanec čerpat až po dobu 90 kalendářních dní.

